

Indeks jakości powietrza

Zdrowe Mazowsze to nasz wspólny cel. Zobacz, co możesz zrobić, by ratować naszą małą ojczyznę.

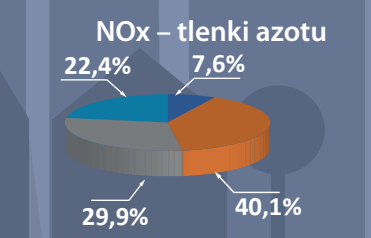
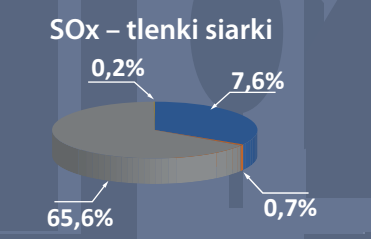
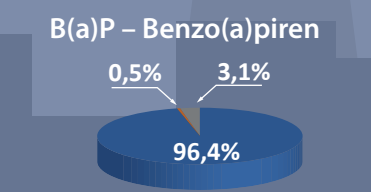
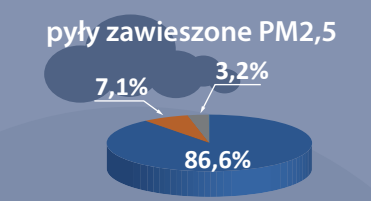
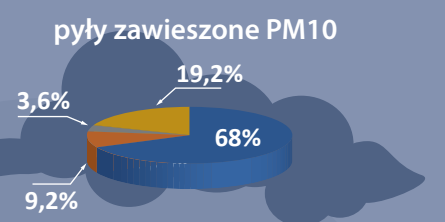
Smog jest podstępny – działa niezauważalnie w ludzkim ciele, prowadząc do śmiertelnych efektów, atakując serce, płuca i inne organy.

CO ZANIECZYSZCZA POWIETRZE NA MAZOWSZU?

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza na Mazowszu odpowiedzialnymi za przekroczenia norm są:

- spalanie paliw w gospodarstwach domowych (złej jakości paliwa i nieekologiczne stare piece, tzw. kopciuchy),
- spalanie śmieci,
- w Warszawie również intensywny ruch samochodowy.

Źródła zanieczyszczeń w województwie mazowieckim i ich podział
(na podstawie: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim - raport wojewódzki za 2023 rok)

- Gospodarka komunalno-bytowa
- Transport drogowy
- Emisja punktowa
- Hałdy i wyrobiska
- Inne źródła

Powietrze, którym oddychamy, jest zanieczyszczone. Zawiera substancje, które zagrażają naszemu życiu i zdrowiu. Atakują układ krwionośny i oddechowy, zwiększają ryzyko zachorowania na nowotwory płuc, gardła czy krtani, prowadzą do wielu innych chorób, a w następstwie do przedwczesnych zgonów. Narażają dzieci na silne alergie i konieczność przyjmowania leków od najmłodszych lat. Pogłębiają złe samopoczucie osób starszych.

Powoduje konieczność zmiany naszych codziennych nawyków. Zamyka nas w domach, gdy na dworze świeci piękne słońce. Prognozom pogody coraz częściej towarzyszą ostrzeżenia – nie tylko związane z niebezpiecznymi zjawiskami atmosferycznymi, ale również z jakością powietrza. Indeksy jakości powietrza są alarmujące. Szczególnie niebezpieczne są najdrobniejsze frakcje pyłu, tzw. **pył zawieszony PM2.5**. Szacuje się, że z powodu długotrwałego narażenia na jego działanie **życie przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej jest krótsze o około 8 miesięcy**. W Polsce – **nawet o 10 miesięcy**, gdyż zanieczyszczenie w naszym kraju jest większe niż w pozostałych krajach UE. Co to oznacza?

SMOG ZABIJA. SMOG OBNIŻA JAKOŚĆ ŻYCIA.

JAKI WPŁYW MA SMOG NA NASZE ŻYCIE I ZDROWIE?

35 mld złotych
łączna wartość rocznych kosztów zdrowotnych dla Mazowsza

KTO PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZŁY STAN POWIETRZA? – MY WSZYSCY. KTO MUSI PODJĄĆ DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA? – MY WSZYSCY.

Dane prezentowane podczas Kongresu Czystego Powietrza w Warszawie, w marcu 2023 r.

JAKIE SĄ SKUTKI ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA?

- zdrówotne:** zanieczyszczenie powietrza wywołuje krótkotrwałe ostre objawy chorobowe, ale również choroby przewlekłe, często nieuleczalne, bezpośrednio zagrażające życiu lub skracające jego długość
- przyroda:**
  - choroby zwierząt i roślin
  - zmniejszenie różnorodności biologicznej
- gospodarka:**
  - koszty opieki zdrowotnej
  - zmniejszona produktywność pracowników
  - zniszczenie infrastruktury
- rolnictwo:**
  - zmniejszenie i straty plonów
  - zakwaszenie gleb
  - choroby roślin
- atmosfera i klimat:**
  - zmiany klimatyczne
  - kwaśne deszcze
  - dziura ozonowa
  - smog

To nienaturalne zjawisko atmosferyczne spowodowane nadmiernym zanieczyszczeniem powietrza, powstające przy bezwietrznej pogodzie i dużej wilgotności. Jego powstawaniu sprzyja ukształtowanie powierzchni (doliny) i zwarta zabudowa. Powietrze jest wtedy zamglone i miewa nieprzyjemny zapach. Szczególnie źle smog znoszą dzieci, seniorzy, alergicy i ludzie z chorobami układu oddechowego. Główną przyczyną smogu jest niska emisja. **NISKA EMISJA** to emisja pyłów i szkodliwych gazów na wysokości do 40 m. Zanieczyszczenia te pochodzą z sektora komunalno-bytowego (domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla i drewna odbywa się w nieefektywny sposób) oraz z transportu spalinowego.

SMOG

Program „Czyste powietrze”

Dla kogo?
Dla właścicieli i współwłaścicieli jednorodzinnych domów mieszkalnych lub lokali mieszkalnych wydzielonych w budynkach jednorodzinnych posiadających wyodrębnioną księgę wieczystą.

Na co?

- ✓ wymianę kopciucha, czyli nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe na nowy efektywny i ekologiczny kocioł,
- ✓ modernizację instalacji grzewczej,
- ✓ ocieplenie budynku,
- ✓ wymianę okien i drzwi,
- ✓ zakup rekuperacji, czyli wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
- ✓ montaż instalacji PV, czyli instalacji fotowoltaicznej (paneli słonecznych).

1. **Czy ja mogę dostać dofinansowanie do nowego ogrzewania domu?**
2. **Czy ja mogę dostać dofinansowanie do ocieplenia domu?**
3. **Czy ja mogę dostać dofinansowanie do instalacji fotowoltaicznej?**
4. **Kiedy i jak mogę złożyć wniosek o dotację w programie czyste powietrze**
5. **Do kiedy muszę dokonać wymiany systemu grzewczego?**
6. **Jakie przepisy dotyczą mnie już teraz?**
7. **Co to jest audyt energetyczny i ile kosztuje?**
8. **Czy mogę otrzymać preferencyjny kredyt na sfinansowanie modernizacji energetycznej mojego domu?**

NA TE I INNE PYTANIA ODPOWIEDZI UDZIELI GMINNY PUNKT INFORMACJI CZYSTE POWIETRZE

Gmina Brańszczyk
Urząd Gminy Brańszczyk
ul. Jana Pawła II 45
tel. 29 5929310, 29 6794040
sekretariat@branszczyk.pl

Gmina Długosiodło
Urząd Gminy Długosiodło
ul. Kościuszki 2
tel. 29 6423671, 29 6423650
gmina@długosiodlo.pl

Gmina Rząśnik
Urząd Gminy Rząśnik
ul. Jesionowa 3
tel. 29 5929260 w. 268
ekodoradca@rzasnik.pl

Gmina Somianka
Urząd Gminy Somianka
ul. Armii Krajowej 4
tel. 29 7418790, 29 7418796, 29 7418883, 29 7418884
gmina@somianka.pl

Gmina Wyszków
Starostwo Powiatowe w Wyszkanie
Wydział Środowiska i Rolnictwa
ul. Zakolejowa 15A
tel. 29 7435971, wew. 216
gmina@wyszkow.pl

Gmina Zabrodzie
Urząd Gminy Zabrodzie
ul. Reymonta 51
tel. 29 6423193
urząd@zabrodzie.pl

2023		
Gmina	Wymienione kotły	Poniesione koszty (PLN)
Brańszczyk	29	785 841
Długosiodło	23	1 173 178
Rząśnik	17	760 805
Somianka	0	30 000
Wyszków	18	574 297
Zabrodzie	17	575 054
Powiat Wyszkowski Razem	104	3 899 175

Dane na podstawie Platformy sprawozdawczej POP województwa mazowieckiego <https://mazowieckie.raport-pop.pl/Wiz/Wykresy/div/money/sum/2023> (dostęp 06.09.2024 r.)

Programy i uchwały dot. ochrony powietrza od 1.01

od 11.11

można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu

Wymagania ekoprojektu to minimalne normy emisji zanieczyszczeń do powietrza dla kotłów oraz miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (m.in. kominków), określone jednolicie dla całej UE.

2017

zakaz spalania w kotłach, piecach i kominkach:

- mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem
- węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna)

od 1.01

zakaz używania kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012

- zakaz eksploatacji kotłów na paliwa stałe (w tym biomasę) w nowo budowanych budynkach, dla których wniosek o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie zostały złożone po dniu 1 stycznia 2023 r., jeżeli istnieje techniczna możliwość podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej, która znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki inwestora, na której znajduje się instalacja,
- zakaz używania kominków, które nie spełniają wymogów ekoprojektu lub nie są wyposażone w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie

2023

od 21.11

Uchwała nr 204/23 z 21 listopada 2023 roku ws. aktualizacji Programu Ochrony Powietrza

- Ekodoradca w każdej gminie
- Analiza ubóstwa energetycznego w gminie
- Zwiększenie powierzchni zieleni w gminach miejskich
- Zwiększenie liczby kontroli przestrzegania Uchwały antysmogowej

od 1.01

od 14.06

Nowe zasady w Programie Czyste Powietrze

- wybór pomp ciepła, ekologicznych kotłów na biomasę oraz instalacji fotowoltaicznych tylko z Rządowej Listy zielonych materiałów (ZUM),
- obowiązkowy audyt energetyczny – 1200 PLN w 100% pokrywany ze środków publicznych
- wprowadzenie terminu składania wniosków w programie „Czyste powietrze” – koniec 2027 roku

2024

zakaz używania kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,

■ w granicach administracyjnych naszej gminy nie wolno stosować węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,

Od powyższej zasady obowiązują dwa wyjątki:

- kotły na węgiel, spełniające wymogi ekoprojektu, eksploatowane w granicach powiatów znajdujących się w obszarze NUTS2 i uruchomione przed 1 czerwca 2022 r., mogą być eksploatowane do końca ich żywotności,
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, jeśli zostały zainstalowane przed 11 listopada 2017 r.

od 1.01

na Mazowszu obowiązuje **Uchwała antysmogowa, znowelizowana 14 maja 2022 r.**

„Program Ochrony Powietrza” znowelizowany 21 listopada 2023 r.

„Program Czyste Powietrze”

Naruszenie przepisów uchwały antysmogowej stanowi wykroczenie. Prawo ochrony środowiska: Art. 334. Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny.

Grzywna za popełnienie wykroczenia może wynieść **od 20 do 5000 PLN** (art. 24 Kodeksu wykroczeń)
Straż gminna może nakładać mandat.

Niezależnie od uchwały antysmogowej spalanie odpadów stanowi co najmniej wykroczenie z art. 191 UO i art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – dopuszczalny mandat **do 500 PLN**.

Art. 31 ust. 7 Ustawy o odpadach: 7. Dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, chyba że są one objęte obowiązkiem selektywnego zbierania.

Straż Gminna (Miejska) do kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej może używać specjalistycznych dronów

W roku 2023 Straż Gminna przeprowadziła w gminach powiatu wyszkowskiego **207** kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej

Od 2024 roku Straż Gminna zobowiązana jest do zwiększenia kontroli o co najmniej o 30%

Czyste powietrze na Mazowszu

GMINY POWIATU WYSZKOWSKIEGO

do **136 200 PLN** bezzwrotnej dotacji!

Mazowsze sejce Polska » » **organizacji pozarządowych**

Wydawnictwo opracowane i wydane w 2024 roku przez Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Zalewu Żegrzyńskiego - www.jeziorozegrzynskie.info w ramach realizacji projektu pt. „Nie oddychaj smogiem – kampania informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców 22 gmin powiatów: Ciechanowskiego, Pułtuskiego i Wyszowskiego”. Zadanie publiczne sfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.